

14. Światowe Badanie Nadużyć Gospodarczych

„Firmowe nadużycia – indywidualne konsekwencje. Uczciwość kadry kierowniczej w centrum uwagi regulatorów i organów ścigania. 14. Światowe Badanie Nadużyć Gospodarczych” – wyniki najnowszego badania przeprowadzonego przez EY, poświęconego nadużyciom gospodarczym w przedsiębiorstwach na świecie.

Walka z korupcją stała się globalnym priorytetem, realizowanym zarówno przez rządy, jak i organizacje międzynarodowe. Badanie pokazuje, że inicjatywy podejmowane na rzecz walki z nadużyciami i korupcją spotykają się z dużym poparciem.

14. Światowe
Badanie Nadużyć
Gospodarczych

Zgromadzone dane dowodzą, że korupcja wciąż postrzegana jest jako powszechna. Od ostatniego badania zwiększeniu uległo także poczucie nasilenia korupcji na rynkach rozwiniętych.

Wśród ankietowanych osób 39% było zdania, że praktyki korupcyjne są zjawiskiem powszechnym w ich krajach (od czasu ostatniego badania nie odnotowano poprawy w tym zakresie). 21% uznało, że tego typu praktyki są powszechne na rynkach rozwiniętych (podczas ostatniego badania taki pogląd wyraziło 17% ankietowanych).

Korupcja wciąż pozostaje wyzwaniem. Na rynkach rozwijających się panuje przekonanie, że osoby odpowiedzialne za korupcję pozostają bezkarne. O nieskuteczności działania regulatorów i organów ścigania wyraziło pogląd 70% badanych w Brazylii i po 56% badanych w Afryce oraz Europie Wschodniej.

Alarmujące są dane dotyczące tolerancji oraz tendencji do usprawiedliwiania nadużyć i działań nieetycznych. Badanie pokazało, że niemal połowa badanych byłaby skłonna usprawiedliwić zachowania nieetyczne, jeżeli pozwoliłyby one zrealizować przyjęte cele finansowe. 16% pracowników działów finansowych byłoby skłonnych wręczyć łapówkę, aby nawiązać lub podtrzymać relacje biznesowe, a 7% pracowników takich działów byłoby skłonnych zniekształcić

wyniki finansowe. Przyzwolenie dla tego typu zachowań naraża spółki na ciągłe ryzyko działania niezgodnego z prawem, a w konsekwencji podjęcia wobec nich kroków prawnych.

Jednocześnie wysokie jest poparcie dla ścigania poszczególnych osób. Aż 83% badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że wnoszenie oskarżeń przeciwko menadżerom przyczyni się do ograniczenia przypadków nadużyć i korupcji wśród kierownictwa firm.

Kluczowe wnioski płynące z raportu dla Polski wskazują, że korupcja w naszym kraju to nadal poważny problem. Pogląd o powszechności tego zjawiska w polskim biznesie podziela co trzeci respondent (34%). Jak wynika z raportu, to mniej niż w innych krajach naszego regionu (46%), ale wciąż o wiele więcej niż w krajach rozwiniętych (21%).

Jedynie 12% badanych reprezentujących polskie firmy uważa walkę regulatorów i organów ścigania z korupcją za skuteczną, a 34% jest zdania, że korupcja jest szeroko rozpowszechniona w biznesie. 9 na 10 polskich firm zdaje sobie sprawę z wagi identyfikacji beneficjentów rzeczywistych, czyli faktycznych właścicieli podmiotów, z którymi współpracują, co wskazuje na wzrost znaczenia przejrzystości.

Według wskazań ankietowanych jednymi z czynników powstrzymujących przed zgłaszaniem nadużyć jest lojalność wobec pracodawcy (20%) i lojalność wobec współpracowników (18%). Zaś 30% badanych była skłonna usprawiedliwić zachowania nieetyczne, jeśli prowadziłyby one do realizacji celów finansowych.

Zdaniem Mariusza Witalisa – Partnera w Dziale Zarządzania Ryzykiem Nadużyć EY, niższe dane dla Polski w zakresie prezentowania poglądu o powszechności występowania korupcji nie oznaczają mniejszej skali zjawiska. Są raczej rezultatem ciągle obecnego kulturowego przyzwolenia i jednocześnie braku piętnowania działań wątpliwych etycznie.

Jak pokazują wyniki badania, niezrozumienie i tolerancja dla zachowań nieetycznych pozostają na wysokim poziomie. Mimo świadomości powszechności korupcji i nadużyć w kraju, wielu respondentów uważa, że ten problem ich nie dotyczy.

Istotne jest by firmy wdrażały programy zarządzania zgodnością (compliance) m.in. z przepisami antykorupcyjnymi, przeprowadzały właściwe procedury weryfikacyjne (due diligence) wobec kontrahentów, a także dbały o sytuację sygnalistów i zachęcały do zgłaszania nieprawidłowości.

Firmy powinny dążyć do realizacji działań na rzecz minimalizowania ryzyka nadużyć i korupcji, ich szybkiej identyfikacji i ograniczania ich możliwych skutków. W szczególności powinny:

- zapewnić odpowiednie zasoby jednostkom organizacyjnym realizującym zadania z zakresu compliance,

- ustanowić przejrzyste kanały zgłaszania nieprawidłowości i polityki zachęcające do informowania o nieprawidłowościach,

- przeprowadzać regularne oceny ryzyka nadużyć,

opracować plan reagowania na wypadek naruszenia bezpieczeństwa informatycznego,
prowadzić antykorupcyjne procedury weryfikacyjne wobec kontrahentów,
wdrożyć kompleksowy program zarządzania zgodnością i przeciwdziałania korupcji.

Raport oparto na rozmowach przeprowadzonych z grupą 2825 menedżerów reprezentujących największe firmy z 62 państw oraz regionów. W Polsce przeprowadzono 50 rozmów. Badanie odbyło się pomiędzy październikiem 2015 roku a styczniem 2016 roku.

Treść raportu (w języku angielskim) dostępna jest na stronie EY, pod adresem blog.ey.pl.

Źródła: www.ey.com, blog.ey.pl; Firmowe nadużycia – indywidualne konsekwencje. Uczciwość kadry kierowniczej w centrum uwagi regulatorów i organów ścigania. 14. Światowe Badanie Nadużyć Gospodarczych, EY, 2016.

Opublikowano w dniu 22.12.2016 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA